

Länsstyrelsen i Stockholms län
Enheten miljöplanering
Box 220 67
104 22 Stockholm

Remiss av Giftfri miljö - strategi för Stockholms län

Remissyttrande över Länsstyrelsen i Stockholms läns förslag (501-41430-2013)
Dnr KS14/170-409

Ekerö kommun vill först och främst framhålla att det är en mycket välskriven och väl genomarbetad strategi för miljömålet *Giftfri miljö* som länsstyrelsen har utarbetat. Många viktiga åtgärder för ökad måluppfyllelse inom ramen för miljömålet *Giftfri miljö* har beskrivits. Ekerö kommun har även några medskick inför fortsatt arbete:

Definitioner

Strategin hade kunnat gynnas av att inleda med, och sedan konsekvent utgå från, definitioner av kemiska ämnen (grundämnen och föreningar av grundämnen), kemikalier, kemiska produkter och kemiska varor. Under avsnittet *Problembild* blandas kemiska ämnen och kemikalier ihop. Det hade varit intressant, men inte nödvändigt, att strategin tog tydligare avstamp från dessa två olika typer av föroreningar (grundämnen respektive kemikalier), eftersom de har olika problematik, spridningsvägar och kemiska egenskaper och därmed även kan kräva olika typer av åtgärder.

Nationella och internationella åtgärder

Betona gärna vikten av att nationella och internationella åtgärder vidtas i början av strategin. Det krävs lagstiftning, tillsyn mot primärleverantörer och forskning för att kostnadseffektivt komma till bukt med förekomsten av miljögifter i utsläpp och varor.

Samordning

Strategin för miljömålet *Giftfri miljö* är föredömlig vad gäller samordning med andra miljömål och andra aktörer i regionen. Använd gärna denna strategi som gott exempel när övriga strategier ska revideras. Den eventuella synergieffekten mellan kvaliteten på avloppsslam och miljömålet *Ingen övergödning* behöver dock specificeras. Främst ökar återanvändningen av växtnäringssämnen vid användning av avloppsslam. Både användningen av handelsgödsel och avloppsslam kan sprida näringsämnen till vattenmiljön.

Vissa åtgärder i strategin för miljömålet *Ett rikt växt och djurliv* skulle kunna flyttas till detta miljömål, bland annat vad gäller dagvatten. Åtgärder kring dagvatten behöver även utvecklas i strategin. Hur kan föroreningarnas spridning till dagvattnet förhindras? Vad är syftet med dagvattendammar?

Åtgärder

Genomförandet av vissa åtgärder skulle gynnas av att också ange vem av de ansvariga aktörer som bör ta initiativet till åtgärden. Att ta fram en gemensam utfasningslista för länets kommuner bör till exempel kunna ske på initiativ av länsstyrelsen.

Vissa åtgärder är svåra att förstå vad de innebär eftersom de saknar stöd och förklaring i text. Det gäller bland annat vad barnskyddsronder innebär. Att kommunerna kan påverka användningen av farliga ämnen i sin myndighetsutövning i beslut om bygglov behöver även revideras. I bygglovsbeslut behandlas främst regelefterlevnad.

Åtgärderna som faller inom åtgärdsområdet *Stärkt miljögiftsövervakning* skulle kunna konkretiseras. Vilka typer av insatser kan kommunerna göra? Vilka insatser kan länsstyrelsen respektive landstinget göra? Ska miljöövervakningen ske vid förorenade områden? Om åtgärderna inte specificeras finns en risk att de inte genomförs. Att miljöövervaka miljögifter är svårt och resurskrävande eftersom det finns många olika ämnen.

Intensifierad tillsyn

Åtgärderna inom åtgärdsområdet *Intensifierad tillsyn* bedöms som relevanta och arbetet mot förskolor och skolor som särskilt viktigt. Skälet är dock inte att ”barns exponering för farliga ämnen har hamnat i fokus” (s.19), utan att barn och unga är särskilt känsliga. Problematik och åtgärder som berör barn och unga kan förslagsvis presenteras först inom detta åtgärdsområde. Åtgärden som berör intensifierad tillsyn mot varuhandeln kan bli en kostnadsineffektiv åtgärd. Föreslagen samordning bidrar till viss ökad kostnadseffektivitet, men tillsyn mot tillverkning och importörer bör prioriteras för bibehålla kostnadseffektiviteten. Detta förhållande skulle kunna klargöras i strategin.

Förbättrad avfallshantering

Åtgärdsområdet *Förbättrad avfallshantering* skulle kunna utökas med förslag till fler åtgärder för kommunens renhållning. Åtgärder skulle kunna vara att stimulera återanvändning i större utsträckning, till exempel vad gäller möbler och textilier. Att förbättra kunskapen om hur förorenade massor kan återanvändas upplevs som en uppgift för länsstyrelsen. Den sista åtgärden, tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall, behöver även förklaras. Är det tillsyn som efterfrågas så bör denna åtgärd hanteras inom åtgärdsområdet *Intensifierad tillsyn*.

Övriga synpunkter

Kartan över misstänkta förorenade områden ger en missvisande bild av föroreningssituationen i Stockholms län. Det ser exempelvis ut som att hela östra Ekerö är förorenat, när det handlar om mindre ytor inom östra Ekerö.

Inom de stora utmaningar (s.12) som omnämns bör även luftutsläpp och förbränningen av fossila bränslen omnämnas. I strategin bör det också omnämnas att övergången till förnybar energi, i linje med miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*, även leder till en giftfri miljö.

Uppfattningen om att avloppsslam bidrar med störst kadmiumtillförsel till åkermark är vanligt förekommande. I avsnittet om problembild (s.13) skulle det kunna omnämnas att kadmiumtillförseln till mark numer i huvudsak utgörs av deposition. Stallgödsel och avloppsslam innehåller ungefär lika mycket kadmium. Att stallgödsel innehåller mycket kadmium beror sannolikt på att marken redan förorenats genom deposition och användningen av handelsgödsel med höga halter kadmium. Numer används handelsgödsel med låga halter kadmium, men i takt med att fosformineral utarmas kommer kadmiumhalten i handelsgödsel att öka. Vid användning av avloppsslam och stallgödsel är kadmiumtillförseln till åkermark ungefär lika stor som depositionens tillförsel. Eftersom användningen av avloppsslam bidrar till återanvändning av näringsämnen är det således betydligt mer angeläget att komma tillrätta med depositionen, vilket sannolikt till största del beror på förbränningen av fossila bränslen.

För Ekerö kommun

Peter Carpelan
Kommunstyrelsens ordförande